

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

Onderwijsprestaties en
Voortgezet Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

4 november 2025

Referentie

55079013

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

MOCW, DGCM, DGHWE

Zevende voortgangsbrief Masterplan basisvaardigheden

Aanleiding

In deze nota nemen we u mee in de zevende voortgangsbrief van het Masterplan basisvaardigheden. De publicatiedatum van deze brief is 4 december, tegelijk met de Kamerbrief over het NP Onderwijs.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord op de brief.

Kernpunten

- Het eerste tussendoel van het Masterplan luidt: op alle scholen die gebruik maken van de eerste tranche van de subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden zien we aan het einde van het schooljaar 2023-2024 een verbetering van de prestaties op taal en rekenen ten opzichte van de prestaties voor (het gebruik van) de subsidieregeling.
- In hoeverre dit doel is behaald is kwantitatief en meer kwalitatief onderzocht. De onderzoeksuitkomsten zijn niet eenduidig.
- Bij de start van het Masterplan was bekend dat de uitdagingen en urgentie ten aanzien van het verbeteren van de basisvaardigheden groot zijn. De randvoorwaarden voor kwalitatief hoogstaand onderwijs zijn de afgelopen jaren sterk verbeterd. Tezamen onderstrepen deze onderzoeksuitkomsten het belang van structurele middelen en blijvende ondersteuning om tot duurzame verbetering van de basisvaardigheden te komen.
- In dit kader bespreken wij onder meer de gerichte bekostiging, de curriculumherziening en diverse inspanningen t.a.v. evidence-informed werken.

Toelichting

- Het onderzoek van het CPB wijst uit dat er nog geen aantoonbare, statistisch significante effecten van de subsidie op de leerprestaties zijn. Hierbij moet o.a. in acht worden genomen dat effecten op zo'n korte termijn onwaarschijnlijk zijn.
- Vragenlijstonderzoek onder subsidiescholen door Sardes/SEO wijst uit dat scholen weldegelijk al effect zien van de subsidie op de leerprestaties van hun leerlingen: 80% van de po-scholen en 70% van de vo-scholen uit tranche 2 spreekt van merkbare of aanzienlijke vooruitgang, die zij expliciet toeschrijven aan de subsidieregeling. Deze resultaten komen

overeen met de uitkomsten van eenzelfde vragenlijststudie onder scholen uit tranche 1 en zijn voor het vo zelfs aanzienlijk positiever dan bij de eerste meting.

- In de brief wordt stilgestaan bij de overgang van subsidie naar structurele bekostiging met ingang van 1 januari 2027. U ontvangt separaat een nota die uw akkoord vraagt over de wijze waarop in 2027 de middelen basisvaardigheden worden verstrekt aan scholen. Dit is nodig vanwege het dictum C. Zodra u besloten heeft, zullen wij hierover een passage invoegen in de brief.
- Met deze brief ontvangt de Kamer ook de jaarlijkse Monitor basisvaardigheden. Hierin staan we stil bij de actuele onderzoeksresultaten op het gebied van de basisvaardigheden. Deze geven een wisselend beeld. De leerprestaties in het po zijn over het algemeen stabiel en conform pre-corona. In de onderbouw en met name groep 3 zitten de prestaties in de lift. Voor het vo geldt dat de leerprestaties blijven dalen, met name voor Nederlands en op het vmbo-bb/kb. De leerprestaties liggen dus nog altijd lager dan pre-corona. Wel zien we dit schooljaar – voor sommige onderwijssoorten en leerjaren – voorzichtige tekenen van stabilisatie of vooruitgang ten opzichte van vorig schooljaar.
- In de brief wordt verder de voortgang besproken van beleidsmaatregelen die onder de vijf pijlers van het Masterplan vallen, te weten:
 1. Een duidelijke opdracht aan het funderend onderwijs
 2. Beter zicht op basisvaardigheden
 3. Breder gebruik van bewezen aanpakken
 4. Versterken van de taal- en leeromgeving
 5. Extra tijd en ruimte voor kwalitatief goede leraren

Er wordt ingegaan op de volgende moties en toezeggingen:

- Motie Pijpelink-Rooderkerk (36560-VIII, nr. 8) om de basisvaardigheden en het lerarentekort de hoogste prioriteit te geven in het beleid voor het funderend onderwijs.
- Motie Kisteman (31293, nr. 836) om te onderzoeken (i) waarom het aantal geslaagden jaarlijks gelijk blijft terwijl de leesvaardigheid afneemt, en (ii) welke invloed de N-term heeft op de niveaudaling van bijvoorbeeld leesvaardigheid en de uitslagen op examens. In het debat werd de link gelegd tussen de examens en PISA. Hoewel PISA niet expliciet wordt genoemd in de behandeling van de motie, is dit onderzoek wel in acht genomen bij de totstandkoming hiervan.
- Toezegging (nr. 5146) om de Kamer in het najaar van 2025 de voortgangsrapportage en monitor Masterplan basisvaardigheden te doen toekomen.

De brief zal de volgende bijlagen bevatten. Deze rapporten zijn op dit moment nog niet in definitieve vorm beschikbaar en worden op een later moment aan de lijn gekoppeld:

1. De Monitor basisvaardigheden 2025
2. CPB, Effectmeting subsidie Verbetering basisvaardigheden

3. Sardes/SEO, Eindmeting tranche 2 subsidie Verbetering basisvaardigheden
4. Sardes/SEO, Case studies tranche 2 subsidie Verbetering basisvaardigheden
5. NCO, Beleidsrapport derde meting basisvaardigheden (po, lvs)
6. Cito, Ontwikkeling basisvaardigheden in het voortgezet onderwijs (vo, lvs)
7. IvhO, Peil.Schrijfvaardigheid einde leerjaar 2 voortgezet onderwijs 2023-2024
8. IvhO, Peil.Mondelinge taalvaardigheid einde bo, sbao en so 2023-2024

Datum

4 december 2025

Communicatie & moment van verzending

- We zorgen ervoor dat de brief op donderdag 4 december naar de Kamer wordt verzonden. Dat is na publicatie van Peil.Mondeling en Peil.Schrijfvaardigheid – twee onderzoeken van IvhO waarover wij rapporteren in de Monitor basisvaardigheden.
- Het CPB zal het kwantitatief effectonderzoek op dezelfde dag openbaar maken. Wij hebben contact met het CPB over de berichtgeving van hun kant over dit onderzoek.
- De afsluitende brief over het NP Onderwijs gaat op dezelfde datum uit, omdat voor dit programma grotendeels dezelfde bronnen worden gebruikt. Deze ontvangt u separaat.
- Wij stemmen af met COM op welke wijze we over deze voortgangsbrief zullen communiceren.

Afstemming

- Omwille van het raakvlak met de aanpak basisvaardigheden mbo en de passages over de programma's BoekStart en de Bibliotheek op school wordt deze brief parallel voorgelegd aan MOCW.
- Omdat het om staand beleid gaat zal deze brief niet voorgelegd worden aan de Ministerraad.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.